

Vrijgebruiken in Nederland in kaart gebracht

Vrijers uit het verleden digitaal

Afspraakjes maken, uitgaan en verkering krijgen. Voor velen, maar zeker voor historisch-demografen en gezinshistorici, interessante onderwerpen.

Douwe Zeldenrust en Hilde Bras

Al sinds 1931 stuurt het Meertens Instituut vragenlijsten naar informanten in Nederland en Vlaanderen. De vragenlijsten gaan over dialect, naamkunde en volkskunde. Gemiddeld stuurden zo'n 1.000 mensen een ingevulde vragenlijst retour. Tegenwoordig worden de vragenlijsten digitaal verstuurd en ingevuld door het Meertens Panel bestaande uit ruim 5.000 informanten. De teller staat op 220 vragenlijsten. En deze worden de komende jaren gedigitaliseerd.

Op dit moment worden de antwoorden van vragenlijst nummer 40 uit 1971 gedigitaliseerd. Lid van de Jonge Akademie van de KNAW en onderzoekster Hilde Bras: "Nummer 40 is een vragenlijst over vrijgebruiken. Het doel van deze vragenlijst was destijds om meer te weten te komen over verkering en verloving. De vragen gaan over de 'vrijer' en 'vrijster', de manier van kennismaken, de verkering en de verloving en bevat voor historisch-demografen en gezinshistorici zeer interessante gegevens over vrij- en verlovingspatronen. Dergelijke gegevens kunnen op geen enkele andere wijze op systematische manier verkregen worden."

Ook data wordt gekoppeld

"We koppelen de culturele gegevens uit nummer 40 aan recent beschikbaar gekomen grote databestanden. Voorbeelden zijn individuele gegevens over levenslopen (Historische Steekproef Nederlandse Bevolking) en sociaal-economische en demografische gegevens op gemeenteniveau (Historische Databank Nederlandse Gemeenten). Zo worden eerdere bezwaren en tekortkomingen van de vragenlijsten deels ondervangen. Hiermee ontstaat er in wetenschappelijke zin meerwaarde boven wat er tot op heden op grond van de vragenlijsten is gedaan."

Douwe Zeldenrust, coördinator van de onderzoekscollecties van het Meertens Instituut, voegt hieraan toe: "In dit kader zijn er nog meer interessante vragenlijsten. Na de vragenlijst over vrijgebruiken wilden de onderzoekers destijds meer inzicht krijgen in huwelijksgebruiken. Vragenlijst nummer 43 uit 1973 gaat over die huwelijksgebruiken en kan ook voor hedendaags onderzoek significante gegevens bevatten. We verwachten de eerste resultaten halverwege 2013."

The power of the family

De digitalisering van vragenlijst 40 is een samenwerking tussen de Radboud Universiteit en het Meertens Instituut (KNAW). De data die dit oplevert, worden door Hilde Bras geanalyseerd in het kader van haar project 'The power of the family', dat door NWO gefinancierd is met een Vidi-subsidie vanuit de Vernieuwingsimpuls.

Wilt u meer weten over data over daten? Neem contact op met Douwe Zeldenrust

(douwe.zeldenrust@meertens.knaw.nl) of Hilde Bras (h.bras@let.ru.nl).

www.ru.nl/hlcs/the_power_of_the_family